CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Rodzaj dokumentu:	**Zasady oceniania rozwiązań zadań**
Egzamin:	**Egzamin maturalny**
Przedmiot:	**Język angielski**
Poziom:	**Poziom rozszerzony**
Formy arkusza:	EJAP-R0-100, EJAP-R0-200, EJAP-R0-400, EJAP-R0-Q00
Termin egzaminu:	8 maja 2025 r.
Data publikacji dokumentu:	27 czerwca 2025 r.

Rozumienie ze słuchu

Zadanie 1.

Zadanie	Podstawa programowa[1]		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymagania szczegółowe**	
1.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie wypowiedzi ustne […] o różnorodnej formie i długości, w różnych warunkach odbioru […].*	2.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	C
1.2.		2.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	C
1.3.		2.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	A

Zadanie 2.

Zadanie	Podstawa programowa		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**	
2.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie wypowiedzi ustne […] o różnorodnej formie i długości, w różnych warunkach odbioru […].*	2.3) Zdający odnajduje w tekście określone informacje.	D
2.2.			A
2.3.			B
2.4.			F
2.5.			C

[1] Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 2012 r. poz. 977).

Zadanie 3.

Zadanie	Podstawa programowa		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymagania szczegółowe**	
3.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie wypowiedzi ustne […] o różnorodnej formie i długości, w różnych warunkach odbioru […].*	2.3) Zdający odnajduje w tekście określone informacje.	C
3.2.			D
3.3.			C
3.4.		2.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	B

Rozumienie tekstów pisanych

Zadanie 4.

Zadanie	Podstawa programowa		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**	
4.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie wypowiedzi […] pisemne o różnorodnej formie i długości […].*	3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	B
4.2.			C
4.3.			A
4.4.			B

Zadanie 5.

Zadanie	Podstawa programowa		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**	
5.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie wypowiedzi […] pisemne o różnorodnej formie i długości […].*	3.6) Zdający rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.	B
5.2.			E
5.3.			A
5.4.			D

Zadanie 6.

Zadanie	Podstawa programowa		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymagania szczegółowe**	
6.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie wypowiedzi […] pisemne o różnorodnej formie i długości […].*	3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C
6.2.			D
6.3.		3.2) Zdający określa główną myśl poszczególnych części tekstu.	C
6.4.		3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	D
6.5.			C

Znajomość środków językowych

Zadanie 7.

Zadanie	Podstawa programowa		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**	
7.1.	I. Znajomość środków językowych. *Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].*	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].	C
7.2.			C
7.3.			D
7.4.			B

Zadanie 8.

Zadanie	Podstawa programowa	
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
8.1.	I. Znajomość środków językowych. *Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].*	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].
8.2.		
8.3.		
8.4.		

Uszczegółowienia do zadania 8.

Zasady oceniania
1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Zadanie	Odpowiedzi **poprawne** (1 pkt)
8.1.	concerning
8.2.	clearly
8.3.	importance
8.4.	harmful

Zadanie	Przykłady odpowiedzi **niepoprawnych** (0 pkt)
8.1.	concerns / is concerning / concerned / considering / following
8.2.	clearing / clearest / following / importantly
8.3.	concern(s)
8.4.	harmfull / harming / following / concerning / harmless

Zadanie 9.

Zadanie	**Podstawa programowa**	
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
9.1.	I. Znajomość środków językowych. *Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].*	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].
9.2.		
9.3.		
9.4.		

Uszczegółowienia do zadania 9.

Zasady oceniania
1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Zadanie	**Poprawna** odpowiedź (1 pkt)
9.1.	weren't informed of/about / were not given information about / weren't informed before
9.2.	is (very/most) likely to continue / is likely going to continue / is likely to be continuing / will be likely to continue / might/may be likely to continue
9.3.	talking about Peter's idea / talking, Peter, about this idea / talking Peter through this idea / talking over Peter's idea / talking Peter into this idea / overtalking Peter's idea / talking Peter's idea out / talking with Peter about ideology
9.4.	would deal with the/this/that/every/each/any problem / would deal with the/these/those/such/any/some problems / would be dealing with problems / could/might deal with the problem

Zadanie	Przykłady odpowiedzi **niepoprawnych** (0 pkt)
9.1.	hadn't/haven't been informed of / hadn't informed of / didn't inform them about / are not informed about / wouldn't be informed about / were not informed on / weren't infromed of / were not informing (about) / could not be informed of/about
9.2.	is like to continue / was likely to continue / is likely to be continued / isn't likely to continue / is unlikely to continue / will be likely continued / will (most) likely continue / is looking like to continue / most likely will be continued / is likely going to be continue / is probably going to continue / is more likely to continue / would be likely to continue / has been likely to continue / is being likely to continue / will be likely continuing
9.3.	to talk about Peter's idea / talking about Peters' idea / talking about Peter's/Peter/Peters' ideas / talking with Peter / talking to Peter about idea / talking Peter's ideas / talk about Peter's idea / talking of Peter's idea / talking about Peters idea / talking with Peter about these ideas / talking with Peter about the idea / talking the idea over with Peter / talk(s) about Peter's idea / talking about the Peter's idea / talking about Peater's idea
9.4.	would deal with a/some problem / would deal a/the problem / deal the problem / will deal with the problem / would make dealing with problems / would deal with the problem as / would have dealt with (the) problem / would be dealed with problem / would deal with problematic / would be dealing with the problem / would deal with problems as

Uwagi do zadań 8. i 9.

1. Odpowiedź uznaje się za poprawną **tylko** wtedy, gdy wpisywane wyrazy lub fragmenty zdań są **w pełni poprawne** gramatycznie i ortograficznie, a ponadto w zadaniu 9. wpisywany fragment nie przekracza **pięciu** wyrazów.
2. Akceptuje się wyraz zapisany wielką literą zamiast małą i odwrotnie. Powyższe ustalenie akceptuje się pod warunkiem, że zdający nie naruszył innych zasad pisowni, np. pisowni nazw własnych.
3. Akceptowane są również inne odpowiedzi, jeżeli są merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania.
4. Nie bierze się pod uwagę powtórzenia wyrazu podanego przed luką / po luce.

Uwagi dotyczące oceniania prac zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się: z dysleksją, z dysgrafią, z dysortografią*

W zadaniach otwartych sprawdzających znajomość środków językowych uwzględnia się stwierdzoną i udokumentowaną dysleksję, dysgrafię i dysortografię. Przy ocenie tych zadań nie są brane pod uwagę błędy ortograficzne. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.

* Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także w ocenie prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.

Przykładowe akceptowane odpowiedzi do zadania 8. w pracach zdających, którym przyznano takie dostosowanie

Zadanie	Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi
8.1.	concernig
8.2.	clearli
8.3.	importanse
8.4.	harmfull

Przykładowe akceptowane odpowiedzi do zadania 9. w pracach zdających, którym przyznano takie dostosowanie

Zadanie	Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi
9.1.	were not infromed of
9.2.	is likely to continu / is likly to continue
9.3.	talkin about Peter’s idea
9.4.	would deal wiht the problem

Wypowiedź pisemna

Zadanie 10.
Wypowiedz się na jeden z poniższych tematów. Wypowiedź powinna zawierać od 200 do 250 wyrazów i spełniać wszystkie wymogi typowe dla formy wskazanej w poleceniu. Zaznacz temat wybrany przez Ciebie. Zakreśl jego numer.

1. W dobie nowoczesnych technologii pojawił się pomysł, aby zajęcia na uczelniach odbywały się wyłącznie w trybie online. Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz dobre i złe strony tego rozwiązania.

2. Obecnie większość ludzi nie zna bliżej swoich sąsiadów. Napisz **list** do gazety anglojęzycznej, w którym omówisz korzyści płynące z budowania relacji z sąsiadami oraz przedstawisz swój pomysł na akcję, która byłaby okazją do sąsiedzkich spotkań.*

* W arkuszach przygotowanych dla uczniów ze spektrum autyzmu, w tym z zespołem Aspergera, temat brzmiał następująco:
„Obecnie większość ludzi nie zna bliżej swoich sąsiadów. Napisz **list** do gazety anglojęzycznej, w którym uzasadnisz, dlaczego warto mieć sąsiadów, oraz przedstawisz swój pomysł na akcję, która byłaby okazją do sąsiedzkich spotkań."
Zasady oceniania listu dotyczą tematu drugiego w obydwu jego brzmieniach.

Ogólne wymagania egzaminacyjne

I. Znajomość środków językowych.
Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

III. Tworzenie wypowiedzi.
Zdający tworzy […] dłuższe wypowiedzi pisemne, bogate i spójne pod względem treści […].

IV. Reagowanie na wypowiedzi.
Zdający reaguje płynnie, […] w formie pisemnej, w różnorodnych, bardziej złożonych sytuacjach […].

Szczegółowe wymagania egzaminacyjne (rozprawka)

1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].

5.2) R Zdający przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu.

5.5) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy […].

5.7) Zdający przedstawia zalety i wady różnych rozwiązań […].

5.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.

5.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji.

Szczegółowe wymagania egzaminacyjne (list)

1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].
5.5) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy […].
5.9) Zdający opisuje doświadczenia swoje i innych.
5.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.
5.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji.
7.4) Zdający proponuje […].

Każda wypowiedź jest oceniana przez egzaminatora w następujących kryteriach:

- zgodność z poleceniem (elementy treści + elementy formy)
- spójność i logika wypowiedzi
- zakres środków językowych
- poprawność środków językowych.

Zgodność z poleceniem

W ocenie zgodności z poleceniem bierze się pod uwagę liczbę zrealizowanych w wypowiedzi zdającego elementów treści (Tabela A) oraz elementów formy (Tabela B). Następnie przyznaje się punkty w kryterium zgodności z poleceniem zgodnie z Tabelą C.

Tabela A. Zgodność z poleceniem: elementy treści

Elementy treści	Forma	2	1	0
1. wstęp: właściwe i adekwatne do tematu rozpoczęcie wypowiedzi	**R***	teza zgodna z tematem ORAZ treścią wypowiedzi (teza „zapowiada" zawartość treściową oraz typ rozprawki)	teza nie jest w pełni poprawna, np. jest zgodna z tematem ALBO z treścią wypowiedzi; odbiegająca od tematu LUB treści wypowiedzi	brak tezy; teza niezgodna z tematem ORAZ treścią wypowiedzi; teza nieczytelna, niejasna, trudna do wskazania; wstęp niekomunikatywny
	A*	wprowadzenie zgodne z tematem ORAZ np. ciekawe, oryginalne, zachęcające do czytania, w ciekawej formie (np. pytanie, cytat)	wprowadzenie nie jest w pełni poprawne, np. wprowadzenie zgodne z tematem, ale schematyczne ALBO bardziej typowe dla innego typu tekstu (np. rozprawki) ALBO ciekawe, oryginalne, ale odbiegające od tematu	brak wprowadzenia; wprowadzenie niezgodne z tematem, niejasne, nieczytelne, trudne do wskazania; wprowadzenie niekomunikatywne
	L*	wstęp zgodny z tematem i treścią wypowiedzi ORAZ wskazujący cel/powód pisania listu	wstęp nie jest w pełni poprawny, np. nie określa celu ALBO określa cel/powód pisania listu, ale odbiega od tematu ALBO cel nie jest określony jasno ALBO wstęp nie jest zgodny z treścią listu (np. zapowiada poparcie, a opisuje argumenty przeciwne)	brak wstępu; wstęp niezgodny z tematem, niejasny, nieczytelny, trudny do wskazania; wstęp niekomunikatywny

2. pierwszy element tematu **3. drugi element tematu**	**R A L**	wieloaspektowa ORAZ/LUB pogłębiona realizacja elementu (np. wsparta przykładami, szczegółowo omówiona)	powierzchowna realizacja elementu, wypowiedzi brak głębi, np. zdający podaje tylko „listę" argumentów/cech/ określeń, żadnego nie rozwijając/uzasadniając	brak wypowiedzi LUB wypowiedź nie jest komunikatywna LUB wypowiedź nie jest związana z tematem / nie realizuje elementu; wypowiedź bardzo pobieżnie dotykająca tematu, np. zdający podaje tylko jeden argument/cechę/określenie, nie rozwijając go
4. podsumowa-nie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi	**R A L**	zakończenie zgodne z tematem oraz treścią wypowiedzi; jeżeli zdający powtarza wstęp – czyni to innymi słowami	zakończenie nie jest w pełni poprawne, np. jest zgodne z tematem ALBO treścią wypowiedzi; odbiega trochę od tematu LUB treści wypowiedzi; zdający stosuje zakończenie schematyczne (sztampowe) LUB powtarza wstęp praktycznie tymi samymi słowami	brak zakończenia LUB zakończenie nie jest komunikatywne LUB zakończenie jest jedynie luźno związane z tematem oraz treścią wypowiedzi (też jeśli nie jest zgodne)
5. fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	**R A L**	wypowiedź nie zawiera fragmentów odbiegających od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź zawiera dłuższy fragment / nieliczne krótkie fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

* R – rozprawka; A – artykuł; L – list formalny

Tabela B. Zgodność z poleceniem: elementy formy

Elementy formy	Forma	1	0
1. elementy charakterystyczne dla formy	**R**	teza jest poprawnie umiejscowiona w wypowiedzi	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A	wypowiedź jest zatytułowana	
	L	wypowiedź zawiera odpowiedni zwrot rozpoczynający i kończący	
2. kompozycja	**R A L**	wypowiedź cechuje widoczny zamysł kompozycyjny wyrażający się w funkcjonalnie uzasadnionych proporcjach wstępu, rozwinięcia i zakończenia	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
3. segmentacja	**R A L**	tekst jest uporządkowany; układ graficzny pracy (podział na akapity) jest konsekwentny	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
4. długość pracy	**R A L**	długość pracy mieści się w granicach 180–280 słów	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

Uwaga: jedna usterka jest wystarczająca, żeby zakwalifikować pracę na 0 w danym podkryterium.

Ostateczną liczbę punktów za zgodność z poleceniem ustala się na podstawie oceny elementów treści i elementów formy, zgodnie z Tabelą C.

Tabela C

Elementy treści	Elementy formy		
	4–3	2–1	0
10–9	5 p.	4 p.	3 p.
8–7	4 p.	3 p.	2 p.
6–5	3 p.	2 p.	1 p.
4–3	2 p.	1 p.	0 p.
2–1	1 p.	0 p.	0 p.
0	0 p.	0 p.	0 p.

Na przykład za wypowiedź, w której elementy treści oceniono na 5, a elementy formy oceniono na 2, za *zgodność z poleceniem* przyznaje się 2 punkty.

ROZPRAWKA

Temat

W dobie nowoczesnych technologii pojawił się pomysł, aby zajęcia na uczelniach odbywały się wyłącznie w trybie online. Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz dobre i złe strony tego rozwiązania.

Rozprawka to wypowiedź, w której zdający rozważa zagadnienie podane w poleceniu, przedstawiając argumenty, wspierając je dodatkowymi wyjaśnieniami oraz/lub przykładami. Autor rozprawki „za i przeciw" powinien przedstawić argumenty za i przeciw, odpowiednio sygnalizując przyjęty schemat w tezie wspartej adekwatnymi argumentami i właściwym zakończeniem.

Dobrze napisana rozprawka:

- zawiera we wstępie zgodną z tematem, jasno sformułowaną tezę, która zapowiada oczekiwaną strukturę rozprawki
- w rozwinięciu omawia zagadnienie w sposób przejrzysty, logiczny; wszystkie argumenty przedstawione w rozwinięciu konsekwentnie wspierają postawioną tezę
- zawiera podsumowanie zgodne z tezą oraz argumentacją przedstawioną w rozwinięciu
- charakteryzuje się stylem formalnym.

Teza

1. Aby teza rozprawki była uznana za zgodną z tematem, wymagane jest odniesienie się do zagadnienia, jakim jest pomysł, aby zajęcia na uczelniach odbywały się wyłącznie w trybie online, oraz stwierdzenie, że w pracy będą rozpatrywane dobre i złe strony tej decyzji (wymaga tego ten typ rozprawki).
2. Teza musi zapowiadać oczekiwaną strukturę rozprawki, tj. zdający musi przedstawić istotę tematu oraz wskazać, że prezentowane będą zalety i wady. Na przykład: *… są plusy i minusy takiego rozwiązania…*; *…ma wiele zalet, ale spowoduje też wiele problemów*, np. *Some people think that university studies should be conducted exclusively online. This decision has its strengths and drawbacks*.
3. Jeśli teza jest pytaniem, które nie zapowiada struktury rozprawki, np. *Czy to dobry pomysł?, Czy to dobry czy zły pomysł?* uznaje się ją za odbiegającą od tematu. Wyjątkiem jest sytuacja, kiedy pytanie jednoznacznie zapowiada, że będą omawiane zalety i wady, np. *What are the advantages and disadvantages of studying at university exclusively online?*
4. Fakt, że teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki, jest poważną usterką w zakresie zgodności z tematem. Jeśli teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki ORAZ jest niezgodna z treścią rozwinięcia, jest kwalifikowana na poziom 0 (np. rozprawka „za i przeciw" z jednostronną tezą oraz dwustronną argumentacją).
5. Użycie zwrotów typu: *Moim zdaniem, Według mnie* nie wpływa na obniżenie jakości tezy w rozprawce „za i przeciw", jeśli zdający wskazuje w tezie na zalety i wady danego zjawiska.

6. Opisanie problemu, który jest tematem rozprawki, np. stwierdzenie, że pojawił się pomysł, by zajęcia na uczelniach odbywały się wyłącznie online, nie jest tezą, np. *Nowadays many young people prefer to study online. There is even an idea that university studies should be conducted exclusively online.*
7. Zdający może odnieść się do wszystkich uczelni lub jednej wybranej.
8. Zdający może użyć różnorodnych wyrażeń, które wskazują na zajęcia w trybie online na uczelni, np. *online education at university / distance learning at university / online classes/lessons at college / online lectures / virtual university / online university courses / remote university studies / online university / online academic classes / online post-graduate school*.
   Jeśli zdający używa określeń, które odnoszą się do nauki w trybie online, ale nie wskazują jednoznacznie na uczelnie wyższe, np. *e-learning / studying online / online classes / online courses / online learning at school / remote studies / online schooling,* teza jest kwalifikowana jako odbiegająca od tematu, np. *E-learning has advantages and disadvantages.*
9. Teza dotycząca studiowania na uczelni, ale bez odniesienia do faktu, że ma ono mieć miejsce wyłącznie w trybie online, jest kwalifikowana jako odbiegająca od tematu, np. *Conducting university lectures online has many pros and cons*.
10. Teza odnosząca się do studiowana na uczelni, ale bez odniesienia do zajęć w trybie online jest kwalifikowana jako niezgodna z tematem, np. *Studying at university is a great way to broaden your horizons, but it also requires a lot of self-discipline*. *It has many pros and cons.*
11. Teza, która nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki, a jednocześnie pomija inny istotny element tematu, jest kwalifikowana jako niezgodna z tematem, np. *Is it good that schools have online classes? / Would it be good if students had lessons only online? / Is it good or bad that university students have lessons online?*
12. Rozpatrując zgodność tezy z treścią pracy, bierze się pod uwagę jej zgodność z rozwinięciem wypowiedzi.
13. Teza, w której kluczowe elementy są niekomunikatywne, jest kwalifikowana jako niezgodna z tematem, np. *Studying at university only online has many avengers*.
14. Jeżeli zdający stawia dwie różne tezy, to taka teza jest traktowana jako trudna do wskazania.

Having all university classes conducted online has many advantages, but there are also some disadvantages involved.	Teza zgodna z tematem, zapowiada oczekiwaną strukturę rozprawki.
Many people, both young and old, decide to study only online. This has both good and bad sides. *Many people believe that online university classes have a great potential but obviously there are also drawbacks of studying in this way.*	Teza odbiegająca od tematu
Is it a good idea to study at college only in an online form?	Teza odbiegająca od tematu (teza jest pytaniem, które nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki, to nie jest teza jednostronna).
It is a good idea to study at college only in an online form.	Teza jednostronna odbiegająca od tematu.
Studying is an effective way to improve your career prospects, but it has many pros and cons.	Teza niezgodna z tematem.
When young people complete their secondary school education, they often decide to study.	Brak tezy.

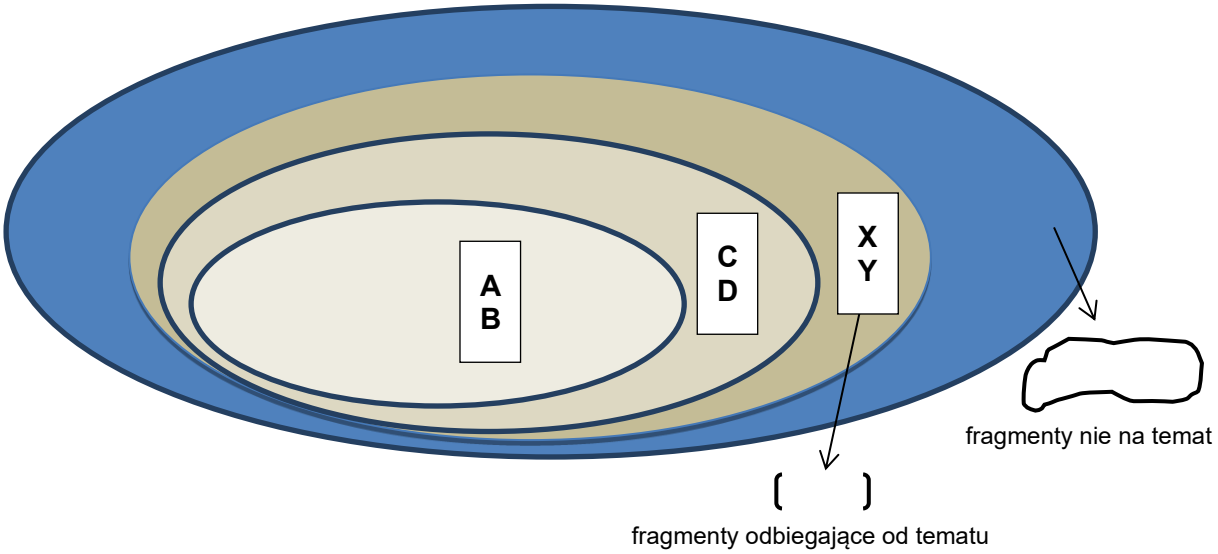
Elementy tematu

1. Elementami są: (1) dobre strony i (2) złe strony pomysłu, aby zajęcia na uczelniach odbywały się wyłącznie w trybie online.
2. Jeśli argument przedstawiony przez zdającego jest sprzeczny z tematem, np. dotyczy zajęć na uczelniach prowadzonych w tradycyjny sposób, nie bierze się tego argumentu pod uwagę, oceniając dany element. Wyjątek stanowi sytuacja, gdy zdający używa takiego argumentu, by skontrastować go ze studiowaniem online.
3. Dobre i złe strony mogą być przedstawione zarówno z punktu widzenia studentów, wykładowców, jak i społeczeństwa.
4. Jeśli z całej pracy zdającego nie wynika jednoznacznie, że dotyczy ona zajęć online prowadzonych przez uczelnie / studiowania na uczelni w trybie online, taka wypowiedź jest uznawana za odbiegającą od tematu i jest kwalifikowana w każdej części pracy maksymalnie na poziom 1.
5. Jeśli zdający odnosi się w tezie do studiowania online na uczelni wyższej, akceptowane jest używanie w pracy określenia *school*.
6. Jeśli zdający odnosi się do studiowania na uczelni jedynie w zakończeniu, taka realizacja tematu jest traktowana jako odbiegająca od tematu i jest kwalifikowana w elementach tematu maksymalnie na poziom 1.
7. Jeśli zdający w swojej pracy odnosi się na przykład do zalet i wad uczenia się bez wykorzystywania urządzeń elektronicznych/Internetu; zalet i wad samodzielnego uczenia się w domu z wykorzystaniem Internetu/technologii; wpływu zdalnego nauczania na dzieci/uczniów, taka praca jest traktowana jako niezgodna z tematem.

Zgodność z tematem

W dobie nowoczesnych technologii pojawił się pomysł, aby zajęcia na uczelniach odbywały się wyłącznie w trybie online. } „główka”

Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz dobre i złe strony tego rozwiązania.
elementy tematu

1. Fragmenty wypracowania **zgodne z tematem**:
   - ściśle związane z „główką” i elementami tematu (A, B)
   - ściśle związane z „główką”, ale niezwiązane z elementami tematu (C, D), np.
     – korzyści wynikające z korzystania z Internetu,
     – wady studiowania w trybie stacjonarnym.

   Fragmenty C, D nie są uznawane za realizację pierwszego i drugiego elementu tematu.
2. Fragmenty wypracowania **odbiegające od tematu**:
   - luźno związane z „główką” oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z elementami tematu (X, Y), np.
     – dostępność studiów i innych form nauczania.

   Takie fragmenty są zaznaczone w pracy zdającego nawiasami kwadratowymi. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A.
3. Fragmenty wypracowania **nie na temat**:
   - w żaden sposób nienawiązujące do „główki” tematu, np.
     – rozważania na temat dlaczego warto zostać studentem / studiować stacjonarnie.

   Takie fragmenty są otaczane „chmurką”. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A. Fragmenty te nie są uwzględniane w liczbie wyrazów ani brane pod uwagę w ocenie zakresu i poprawności środków językowych.
4. Jeżeli w wypracowaniu występuje fragment (1–2 zdania), który mógłby zostać uznany za odbiegający od tematu lub nie na temat, ale w pracy pełni funkcję logicznego łącznika, uznaje się go za fragment zgodny z tematem (C, D).

5. Jeśli zdający konsekwentnie używa niewłaściwego wyrazu/wyrażenia kluczowego dla pracy, ale argumenty pasują do tematu, taka realizacja danej części pracy jest kwalifikowana na poziom niższy (maksymalnie poziom 1), np. *colleague* zamiast *college*.
6. Jeśli zdający realizuje jeden z elementów tematu we wstępie lub zakończeniu, to dany fragment pracy uznaje się za element rozwinięcia albo za część wstępu/zakończenia. Ten sam fragment pracy nie może być jednocześnie realizacją elementu tematu oraz częścią wstępu/zakończenia.
8. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest wydzielenie wstępu/zakończenia z dłuższego fragmentu i uznanie tego za dwie oddzielne części, ale wtedy segmentacja oceniana jest na 0.
9. Dłuższe niekomunikatywne fragmenty pracy traktuje się jako odbiegające od tematu.
10. Jeśli zdający nadaje tytuł rozprawce, nie bierze się go pod uwagę, oceniając pracę.

Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi

1. Rozpatrując zgodność zakończenia z treścią pracy, bierze się pod uwagę jego zgodność z rozwinięciem wypowiedzi.
2. Jeśli w rozwinięciu zdający podaje zalety i wady, a w podsumowaniu pisze, zgodnie z przedstawioną argumentacją, że jest więcej zalet/wad, to takie zakończenie jest akceptowane jako zgodne z treścią i tematem.

Przykład schematycznego zakończenia rozprawki	Przykład zakończenia znacznie odbiegającego od tematu
All things considered, studying exclusively online has many benefits but also a lot of drawbacks.	*I think people should broaden their interests.*

Uwagi dodatkowe:

Jeśli w rozprawce występują fragmenty, które są wypunktowaniem zalet i/lub wad, segmentacja pracy jest kwalifikowana na poziom 0.

LIST FORMALNY

Temat

Obecnie większość ludzi nie zna bliżej swoich sąsiadów. Napisz **list** do gazety anglojęzycznej, w którym omówisz korzyści płynące z budowania relacji z sąsiadami oraz przedstawisz swój pomysł na akcję, która byłaby okazją do sąsiedzkich spotkań.

List formalny jest napisany w odpowiedzi na sytuację określoną w zadaniu egzaminacyjnym. List może zawierać elementy opisu, sprawozdania, recenzji, itp.

Dobrze napisany list formalny:
- zawiera we wstępie określenie celu, w jakim został napisany
- omawia dane zagadnienie w sposób przejrzysty i logiczny
- zawiera elementy typowe dla formy, w tym odpowiedni zwrot rozpoczynający i odpowiedni zwrot kończący.

Wstęp

1. Wstęp musi zawierać cel/powód napisania listu, zgodny z tematem. Zdający może, na przykład, wyrazić chęć podzielenia się wrażeniami/spostrzeżeniami, zwrócić uwagę na potrzebę rozwijania relacji sąsiedzkich / rolę sąsiadów w naszym życiu.
2. Zdający powinien, na przykład, odnieść się do relacji międzyludzkich lub do swoich osobistych doświadczeń, nawiązać do relacji ze swoimi sąsiadami.
3. Zdający nie musi odnosić się we wstępie do elementów tematu.
4. Nie jest akceptowany wstęp, który nie nawiązuje w żaden sposób do zagadnienia przedstawionego w temacie.

Elementy tematu

Elementami są:
(1) omówienie korzyści płynących z budowania relacji z sąsiadami, oraz (2) przedstawienie pomysłu na akcję, która byłaby okazją do sąsiedzkich spotkań.

(1) omówienie korzyści płynących z budowania relacji z sąsiadami
W swojej pracy zdający powinien szczegółowo omówić, dlaczego warto budować relacje z sąsiadami / jakie korzyści wynikają z relacji z sąsiadami. Takimi korzyściami mogą być na przykład:
- zwiększone poczucie wspólnoty i przynależności
- wsparcie uzyskiwane od sąsiadów
- efekty współpracy na rzecz lokalnej społeczności.

Akceptowane jest odniesienie się do relacji sąsiedzkich ogółem, ale również do relacji z konkretnym sąsiadem oraz do swoich doświadczeń w tym zakresie.

Jeśli zdający opisuje swoje relacje sąsiedzkie, ale nie odnosi się do korzyści, jakie one niosą, taka realizacja pierwszego elementu tematu jest kwalifikowana na poziom 0.

Jeśli zdający jedynie wspomina, że relacje sąsiedzkie są potrzebne, ale nie podaje uzasadnienia, taka realizacja pierwszego elementu tematu jest kwalifikowana na poziom 0.

Akceptowana jest realizacja tego elementu tematu poprzez przedstawienie wad braku relacji z sąsiadami.

(2) przedstawienie pomysłu na akcję, która byłaby okazją do sąsiedzkich spotkań
Aby drugi element tematu został uznany za zrealizowany, wymagane jest, aby zdający przedstawił konkretną propozycję akcji; pomysł, który mógłby stanowić okazję do spotkań sąsiedzkich.
Zdający może zaproponować dla społeczności sąsiedzkiej zorganizowanie na przykład:
- koncertów, cyklicznych spotkań sąsiedzkich, spotkań klubów sportowych, klubu książki
- pikników rodzinnych
- spotkań ze znanymi osobami
- zajęć np. tanecznych, artystycznych, gotowania.

Akceptowana jest realizacja tego elementu tematu poprzez przedstawienie pomysłu akcji, która byłaby jednorazową okazją do spotkań sąsiedzkich.
Jeśli zdający opisał akcję, która się już odbyła i nie sugeruje wykorzystania tego samego pomysłu w przyszłości, taka realizacja tematu kwalifikowana jest maksymalnie na poziom 1.

Zdający może odnieść się do spotkań w trybie online i/lub z wykorzystaniem portali społecznościowych. Istotę stanowi chęć nawiązania/pogłębienia relacji z sąsiadami.

Jeśli zdający odnosi się w swojej wypowiedzi ogólnie do konieczności organizacji akcji, która byłyby możliwością spotkań sąsiedzkich, bez doprecyzowania, na czym ta akcja będzie polegać / podania informacji, w jaki sposób należy to zrobić, to realizacja tego elementu tematu jest kwalifikowana na poziom 0.

Jeśli zdający opisuje akcję, która może być korzystna dla lokalnej społecznej, np. złożenie petycji do władz miasta o poprawę nawierzchni okolicznych dróg, ale nie stanowi okazji do sąsiedzkich spotkań, taka realizacja tego elementu tematu jest kwalifikowana na poziom 0.

Zgodność z tematem

Obecnie większość ludzi nie zna bliżej swoich sąsiadów. Napisz **list** do gazety anglojęzycznej, w którym } „główka”

omówisz korzyści płynące z budowania relacji z sąsiadami, oraz
element 1.

przedstawisz swój pomysł na akcję, która byłaby okazją do sąsiedzkich spotkań.
element 2.

1. Fragmenty wypracowania **zgodne z tematem**:
   - ściśle związane z „główką” i elementami tematu (A, B)
   - ściśle związane z „główką”, ale niezwiązane z elementami tematu (C, D), np.
     - zasady współżycia sąsiedzkiego
     - wady posiadania sąsiadów, np. hałas, remonty
     - sposoby przypadkowego zapoznania się ze swoimi sąsiadami, np. w windzie, w kolejce w sklepie.

   Fragmenty C, D nie są uznawane za realizację pierwszego i drugiego elementu tematu.
2. Fragmenty wypracowania **odbiegające od tematu**:
   - luźno związane z „główką” oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z elementami tematu (X, Y), np.
     - opis wyglądu sąsiada.

   Takie fragmenty są zaznaczone w pracy zdającego nawiasami kwadratowymi. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A.
3. Fragmenty wypracowania **nie na temat**:
   - w żaden sposób nienawiązujące do „główki” tematu, np.
     - opis spotkań rodzinnych, przyjacielskich, nie sąsiedzkich.

   Takie fragmenty są otaczane „chmurką”. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A. Fragmenty te nie są uwzględniane w liczbie wyrazów ani brane pod uwagę w ocenie zakresu i poprawności środków językowych.
4. Jeżeli w wypracowaniu występuje fragment (1–2 zdania), który mógłby zostać uznany za odbiegający od tematu lub nie na temat, ale w pracy pełni funkcję logicznego łącznika, uznaje się go za fragment zgodny z tematem (C, D).
5. Jeśli zdający konsekwentnie używa niewłaściwego wyrazu/wyrażenia kluczowego dla pracy, ale argumenty pasują do tematu, taka realizacja danej części pracy jest kwalifikowana na poziom niższy (maksymalnie poziom 1).
6. Jeśli zdający nie wskazuje w pracy na relacje z sąsiadami, ale odnosi się do relacji ze znajomymi, takie elementy tematu kwalifikowane są na poziom niższy.
7. Jeśli zdający realizuje jeden z elementów tematu we wstępie lub zakończeniu, to dany fragment pracy uznaje się za część rozwinięcia albo za część wstępu/zakończenia. Ten sam fragment pracy nie może być jednocześnie realizacją elementu tematu oraz częścią wstępu/zakończenia.
8. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest wydzielenie wstępu/zakończenia z dłuższego fragmentu i uznanie tego za dwie oddzielne części, ale wtedy segmentacja oceniana jest na 0.
9. Jeśli całość ostatniego akapitu jest realizacją jednego z elementów polecenia, ta część pracy jest traktowana jako rozwinięcie. Oznacza to, że zdający pominął zakończenie.
10. Dłuższe niekomunikatywne fragmenty pracy traktuje się jako odbiegające od tematu.

Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi

Rozpatrując zgodność zakończenia z treścią pracy, bierze się pod uwagę jego zgodność z rozwinięciem wypowiedzi.

Zachęta do poparcia projektu/pomysłu na akcję, która byłaby okazją do sąsiedzkich spotkań, może być uznana za podsumowanie. Jeśli egzaminator wydziela fragment pracy jako podsumowanie, segmentacja pracy jest kwalifikowana na poziom 0.

Aby zakończenie zostało zakwalifikowane na poziom 2, musi się ono odnosić do kwestii poruszanych przez zdającego w rozwinięciu, np. *I hope my idea will help improve relations among neighbours. I'm waiting for your reply.*

Zakończenia ograniczające się do utartych zwrotów stosowanych w zakończeniu listu (np. *I'm looking forward to your answer / having my letter published),* zwrócenia się do gazety o pomoc w rozpropagowaniu akcji (np. *This project is very important and I hope you will help me get more people involved in it*), zwrócenia uwagi na wagę problemu (np. *This topic can't be ignored and we have to do something about it.*), są kwalifikowane jako schematyczne.

Akceptowane jest zakończenie listu, które jest krótsze niż wstęp.

Przykłady właściwego zakończenia / adekwatnego do tematu	**Przykłady schematycznego zakończenia listu**
To conclude, I really care about my neighbours and I will appreciate seeing them cooperating with each other more often. I hope you will think about my idea and we will do something great together for our neighbourhood.	*I hope that you will all agree with me on this issue.*
As you can see this project is really important. If there is any chance you could write an article to spread this idea, I would be grateful. This way more people will get involved and we will do something worthwhile.	*I would be most grateful if you took my ideas into consideration. I'm looking forward to your response.*

Elementy charakterystyczne dla formy

List do redakcji jest listem formalnym. Akceptowane są formalne i półformalne zwroty rozpoczynające list, (np. *Dear Sir/Madam*, *Dear Mr Smith*) oraz zwroty formalne i półformalne kończące list (np. *Yours faithfully*, *Best regards*).

Nie są akceptowane zwroty nieformalne (np. *Hi; Hello; Greetings; See you*) oraz nieodpowiednie w kontekście formalnego listu w języku angielskim (np. *Dear Mrs; Dear Head Journalist; To Everybody*).

Nie jest wymagana konsekwencja w użyciu zwrotu rozpoczynającego i kończącego list, pod warunkiem, że obydwa są formalne/półformalne.

Spójność i logika wypowiedzi

2 p.	wypowiedź zawiera najwyżej 2 usterki w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu
1 p.	wypowiedź zawiera od 3 do 5 usterek w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu
0 p.	wypowiedź zawiera 6 lub więcej usterek w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu

Jeśli w pracy występuje dłuższy niekomunikatywny fragment pracy (np. dłuższe zdanie lub 2–3 krótkie zdania), przyznaje się 1 punkt; jeśli takich fragmentów jest więcej, przyznaje się 0 punktów.

W ocenie spójności bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu tekst funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniami/akapitami tekstu.
W ocenie logiki wypowiedzi bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna (np. czy nie jest jedynie zbiorem przypadkowo zebranych myśli, czy wnioski wynikają logicznie z przesłanek).

Dodatkowe uwagi dotyczące spójności

1. Zaburzenie spójności i/lub logiki może wynikać na przykład z:
   - braku połączenia między częściami tekstu; odwoływanie się do czegoś, co nie jest wcześniej wspomniane
   - nieuzasadnionego użycia czasowników w różnych czasach gramatycznych („przeskakiwania” z jednego czasu gramatycznego na inny)
   - błędów językowych i/lub ortograficznych, które powodują, że odbiorca gubi się, czytając tekst
   - poważnych zakłóceń komunikacji w tekście w wyniku błędów językowych
   - braku logiki w tekście, np. przytoczenia argumentu, który jest sprzeczny z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania. (jeśli nie ma w pracy żadnego uzasadnienia/ kontekstu, który tłumaczyłby taką właśnie realizację danego podpunktu)
2. Brak podziału na akapity nie prowadzi automatycznie do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
3. Jeżeli w pracy nie są zaznaczone żadne błędy w spójności/logice, należy przyznać 2 punkty w tym kryterium.
4. Jako usterki w spójności/logice egzaminator oznacza te fragmenty, w których gubi się, czytając tekst. Błędy językowe i ortograficzne mogą powodować zaburzenie spójności i logiki, ale wiele zależy od kontekstu wypowiedzi. Ten sam błąd może w mniejszym lub większym stopniu zaburzać zrozumienie tekstu.
5. Błędy logiczne mogą często wynikać z niewystarczającego kontekstu w treści pracy, braku kluczowego elementu do uzasadnienia stwierdzenia, które samo w sobie jest sprzeczne z zasadami logiki.

6. Słowa napisane po polsku lub w języku innym niż język egzaminu egzaminator zaznacza jako błędy w spójności, jeśli w znacznym stopniu utrudniają zrozumienie komunikatu. Jeśli komunikacja nie jest zaburzona, podkreśla je jedynie jako błędy językowe.
7. Jeśli praca (lub jej obszerne fragmenty) jest w znacznej większości niespójna/ niekomunikatywna/niezrozumiała dla odbiorcy, egzaminator może zaznaczyć całość pracy (lub dany fragment) „pionową falą" na marginesie i nie podkreślać poszczególnych zaburzeń. Jednocześnie w takiej pracy oznacza się błędy językowe.

Zakres środków językowych

W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie i precyzję środków leksykalno-gramatycznych użytych w wypowiedzi.

3 p.	• szeroki zakres środków językowych • w pracy występują dość liczne fragmenty charakteryzujące się naturalnością i różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych
2 p.	• zadowalający zakres środków językowych • w pracy występuje kilka fragmentów charakteryzujących się naturalnością i różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych, jednak w większości użyte są struktury o wysokim stopniu pospolitości
1 p.	• ograniczony zakres środków językowych • w pracy użyte są głównie struktury o wysokim stopniu pospolitości
0 p.	• bardzo ograniczony zakres środków językowych • w pracy użyte są wyłącznie struktury o wysokim stopniu pospolitości
Jeżeli w wypowiedzi występują rażące/liczne uchybienia w stosowności i/lub jednolitości stylu, wówczas liczbę punktów przyznanych za zakres środków językowych można obniżyć o 1 punkt (maksymalnie do zera).	

Zadowalający zakres środków językowych odnosi się do środków leksykalno-gramatycznych, ujętych w zakresie struktur *w Informatorze o egzaminie maturalnym z języka angielskiego od roku szkolnego 2014/2015*.

Przez „naturalność" rozumie się charakterystyczny dla danego języka sposób wyrażania znaczeń, natomiast przez „precyzyjne sformułowania" rozumie się wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swoistego dla tematu i unikanie słów oraz struktur o wysokim stopniu pospolitości, takich jak *miły, interesujący, fajny*, stosowanie typowych dla danego języka związków wyrazowych oraz struktur gramatycznych precyzyjnie pasujących do danej sytuacji komunikacyjnej.

Przez „stosowność" stylu rozumie się dostosowanie przez zdającego środków językowych do wybranej formy wypowiedzi, celowość zastosowanych konstrukcji składniowych i jednostek leksykalnych. Styl niestosowny to np. styl zbyt metaforyczny lub zbyt bliski stylowi potocznemu w odmianie mówionej. Przez „jednolitość" stylu rozumie się konsekwentne posługiwanie się jednym, wybranym stylem. Mieszanie różnych stylów wypowiedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne (tzn. czemuś służy). Styl uznaje się za niejednolity,

jeżeli zdający miesza bez uzasadnienia różne style wypowiedzi, np. w tekście rozprawki występują fragmenty nazbyt potoczne, z wtrętami ze stylu urzędowego.

Za zbyt nieformalny język i/lub personalne rozważanie problemu w rozprawce, zwłaszcza typu „za i przeciw", egzaminator odejmuje punkty w zakresie środków językowych (uchybienia w stylu).

Poprawność środków językowych

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne, ortograficzne i interpunkcyjne. Punkty przyznaje się zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność językowa (leksykalno-gramatyczna)	Poprawność zapisu (ortograficzna, interpunkcyjna)	
	nieliczne błędy zapisu	liczne LUB bardzo liczne błędy zapisu
nieliczne błędy językowe	3 p.	2 p.
liczne błędy językowe	2 p.	1 p.
bardzo liczne błędy językowe	1 p.	0 p.

1. W przypadku wątpliwości w sytuacjach granicznych o zakwalifikowaniu pracy do niższej lub wyższej kategorii punktowej decyduje „waga" błędów oraz ich wpływ na komunikację.
2. Błędy interpunkcyjne traktowane są jako mniej istotne niż błędy ortograficzne.
3. W wypowiedziach zdających ze specjalnymi trudnościami w uczeniu się: z dysleksją, z dysgrafią i z dysortografią, w przypadku bardzo licznych błędów językowych, które nie zakłócają komunikacji lub sporadycznie zakłócają komunikację, przyznaje się 1 punkt. Jeżeli błędy językowe są bardzo liczne i często zakłócają komunikację, przyznaje się 0 punktów. Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.

Kwalifikowanie i oznaczanie błędów

rodzaj błędu	sposób oznaczenia	przykład
błąd językowy (leksykalny, gramatyczny)	podkreślenie linią prostą	*Marek lubić czekoladę.*
błąd językowy spowodowany brakiem wyrazu	znak √ w miejscu brakującego wyrazu	*Marek √ czekoladę.*
błąd ortograficzny	otoczenie wyrazu kołem	*Słońce gżeje.*
błąd językowy i ortograficzny w jednym wyrazie	podkreślenie linią prostą i otoczenie kołem	*Słońce gżać w lecie.*
błędy w spójności / logice	podkreślenie linią falistą	*Założyłem kurtkę, bo było gorąco.*
fragment odbiegający od tematu	otaczamy nawiasami kwadratowymi	*[Fragment odbiegający od tematu]*
fragment niezgodny z tematem	otaczamy chmurką	*Fragment niezgodny z tematem*
błędy interpunkcyjne	otoczenie zbędnego znaku kółkiem znak √ w kółku w miejscu brakującego znaku	*Było ciepło, i deszczowo.* *Zrobiłem to √ ponieważ…*

Błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazu są traktowane jako błędy językowe i oznaczane poprzez podkreślenie wyrazu linią prostą.
Usterki w spójności i logice występujące pomiędzy akapitami mogą być zaznaczane „pionową falą” na marginesie.

Uwagi dodatkowe

1. Wypowiedź jest oceniana na 0 punktów we wszystkich kryteriach, jeżeli jest
   - w całości nieczytelna (pod pracą zapisuje się „praca w całości nieczytelna”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium) LUB
   - całkowicie niezgodna z poleceniem (pod pracą zapisuje się „praca całkowicie niezgodna z poleceniem”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium) LUB
   - niekomunikatywna dla odbiorcy, np. w całości napisana fonetycznie (pod pracą zapisuje się „praca całkowicie niekomunikatywna”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium).

2. Praca, która zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub przepisane od innego zdającego, jest uznawana za niesamodzielną.
3. Jeżeli praca zawiera fragmenty na zupełnie inny temat, wyuczone na pamięć lub całkowicie nienawiązujące do polecenia, a jednocześnie zaburzające spójność i logikę tekstu, są one otaczane kołem i nie są brane pod uwagę przy liczeniu wyrazów i ocenie zakresu środków językowych i poprawności środków językowych.
4. Jeżeli wypowiedź zawiera mniej niż 160 wyrazów, przyznaje się 0 punktów za zakres i poprawność środków językowych. W takich pracach nie oznacza się błędów.
5. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów.
6. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. zdający napisał tylko wstęp), przyznaje się 0 punktów w każdym kryterium.
7. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach można również przyznać maksymalnie po 1 punkcie.
8. Wyrazy zapisane przy użyciu skrótów, np. *4U, bfr sql*, należy oznaczyć jako błędy ortograficzne.
9. W ocenie poprawności środków językowych w wypowiedziach zdających ze stwierdzoną dysleksją, dysgrafią, dysortografią nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych i interpunkcyjnych. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu w pracy zdającego z opinią o dysleksji to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.
   Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także w ocenie prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego oraz prac pisanych na komputerze.
10. W przypadku obniżenia punktacji w zakresie środków językowych za usterki stylistyczne, pod pracą zapisuje się „rażące uchybienia w stylu" i wskazuje rodzaj usterki. Samo użycie form skróconych nie jest traktowane jako rażące uchybienie.
11. Zdający może używać oryginalnej pisowni w obcojęzycznych nazwach geograficznych, nazwach obiektów sportowych, gazet, zespołów muzycznych, programów telewizyjnych, tytułach, pod warunkiem że podaje wyjaśnienie w języku egzaminu, tak aby informacja była komunikatywna dla odbiorcy. Z tekstu musi wynikać, że jest mowa o gazecie, filmie, grupie muzycznej itd. lub musi wystąpić określenie *film, band,* np*. film „M jak miłość", „Świat Dysku" magazine*.
    Jeżeli zdający podaje nazwę w języku innym, niż zdawany i nie podaje objaśnienia, całe wyrażenie jest podkreślane linią prostą i traktowane jako jeden błąd językowy, np. *I read <u>Nowe Horyzonty</u>*. – 1 błąd językowy. Oprócz tego całe wyrażenie podkreślane jest linią falistą i traktowane jako błąd w spójności. Jeśli użycie tej nazwy jest kluczowe dla realizacji polecenia, ta informacja nie jest uwzględniana w ocenie treści.
12. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za zakres środków językowych oraz za poprawność środków językowych lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.
13. Praca w brudnopisie jest sprawdzana, jeżeli wyraz *Brudnopis* przekreślono i obok zostało napisane *Czystopis*.

14. Jeżeli zdający umieścił w pracy adnotację *ciąg dalszy w brudnopisie* i zakreślił, która część jest czystopisem, to ta część podlega ocenie.

Uwagi dotyczące zasad liczenia wyrazów w wypowiedziach zdających

1. Liczone są wyrazy oddzielone spacją. np. *at home* (2 wyrazy), *for a change* (3 wyrazy), 10.01.2024 (1 wyraz), *10 September 2024* (3 wyrazy).
2. Jako jeden wyraz liczone są
   - formy skrócone (*don't, can't, isn't, haven't* itd.)
   - wyrazy łączone dywizem, np. *well-built, twenty-four*,
   - oznaczenia, symbole literowe, bez względu na liczbę liter, np. *SMS*/*sms*,
   - adres mailowy lub internetowy oraz numer telefonu
   - liczby, bez względu na ich długość, np. *1789*.
3. Podpis nie jest uwzględniany w liczbie wyrazów.
4. Nie uznaje się i nie uwzględnia w liczbie wyrazów symboli graficznych używanych w internecie (np. emotikony).
5. Bierze się pod uwagę wyrazy w języku innym niż język egzaminu np. *I read Nowe Horyzonty.* (4 wyrazy).